

Zlatuška, Zdeněk

[Kryvelev, Iosif Aronovič. Evangelické báje a jejich smysl. Přeložil Zdeněk Lahulek-Faltys]

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. E, Řada archeologicko-klasická. 1959, vol. 8, iss. E4, pp. 146-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/110191>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

textů, spojená s neustálým prohlubováním znalostí antických jazyků, musí být základem, na kterém má dále budovat jak klasioký filolog, orientovaný linguisticky, tak odborník na antickou literaturu, starověký historik a klasioký archeolog.

Antonín Bartoněk

I. A. Kryveljov: Evangelické báje a jejich smysl. Přeložil Zdeněk Lahulek-Faltys. Praha, SNPL, 1958. Str. 91.

K. kniha, zahajující novou edici ateistické literatury, je rozdělena do čtyř hlavních částí, k nimž je přidána úvodní a závěrečná kapitola (Církevní učení o obsahu a původu evangelií, str. 5—10; Evangelia jako historický pramen, str. 11—32; Základní momenty v dějinách evangelií, str. 33—47; Jak evangelium učí žít, str. 48—58; Evangelia v dějinách lidstva, str. 59—88; Jak pohlížet na posvátné knihy, str. 89—90) a obrací se k nejširším vrstvám čtenářů. Pro svůj výklad používá K. i nálezů z poslední doby v palestinském Kumránu (str. 30 n), které vzbudily mnoho pozornosti v celém světě. Správně poukazuje na to, že dosud známé kumránské dokumenty se vztahují většinou ke staršímu období, takže nemohou přinášet zprávy, které by potvrzovaly údaje evangelií. K. se stručně a prostě dotýká hlavních rozdílů mezi oficiálními evangelií a srovnává je i s některými evangelií apokryfními. Kniha je opatřena ilustracemi na křídlovém papíře, které upozorňují na shody některých křesťanských představ s jinými staršími náboženstvími a svým prostým výkladem čtenáře jistě zaujme.

Zdeněk Zlatuška

Hermann Bengtson: Einführung in die alte Geschichte. Dritte, revidierte Auflage. C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München 1959. Stran VIII + 205.

Již ve třetím vydání během desíti let vychází Bengtsonův úvod do starověkých dějin, určený především vysokoškolským studentům. Stejně jako druhé vydání z r. 1953 (srov. recenzi R. Hoška, SbFFBU, 1957, E 2, str. 176 n.) je rozdělen do devíti oddílů, které jsou dále členěny a u nichž je hned uváděna základní literatura (I. Die Alte Geschichte, Raum und Zeit, str. 1—6; II. Die Geschichte der althistorischen Forschung von der Renaissance bis zur Gegenwart, str. 7—22; III. Die Grundlagen der Erforschung der alten Geschichte, str. 22—61; IV. Die Überlieferung, str. 61—114; V. Die Monumente, str. 115—124; VI. Besondere Grundwissenschaften: Epigraphik, Papyrologie, Numismatik, str. 124—145; VII. Die Alte Geschichte und die Nachbarwissenschaften, str. 146—151; VIII. Hilfsmittel und Zeitschriften, str. 151 až 157; IX. Ausgewählte Bibliographie, str. 157—189). Knihu uzavírají dodatky (str. 190) seznam nejdůležitějších zkratk (str. 191—192) a rejstřík (str. 193—205).

I ve třetím vydání ponechává B. územní rozsah starověkých dějin, jak o nich pojednává ve svém díle, beze změn. Pod pojmem starověké dějiny rozumí dějiny území kolem Středomoří a přilehlých oblastí, které měly kulturní a politické vztahy ke Středomoří (str. 2 n.). Nejsou to tedy starověké dějiny v celém svém rozsahu, neboť zde scházejí např. tak významná území jako Čína a Indie, ale pouze v užším slova smyslu, to jest dějiny oblasti, která měla bezprostřední vliv na řeckou a římskou kulturu a naopak. Ovšem územní zúžení tematu lze sotva autorovi vytýkat, protože i tak jde o shrnutí řady dnes už samostatných vědních oborů. Časově starověké dějiny blíže nevymezuje a jejich konec chápe elasticky. Zde bychom ovšem právem očekávali určení, že pod pojmem „starověké dějiny“ rozumíme dějiny otrokářského řádu. Z toho pak vyplývá i to, že B. pokládá za hlavní rozdíl mezi starověkem a středověkem novou kulturu a teprve v druhé řadě nový ekonomický systém (str. 4).

Ve třetím oddíle, v kapitole o anthropologii, zaujme jistě čtenáře odmítnutí neblaze proslulé teorie „čisté rasy“, když B. na archeologickém materiálu ukazuje, že již ve starověku jsou jednotlivé rasové typy smíchány (str. 48) a že starověká vyobrazení nelze brát za bernou minci (str. 49).